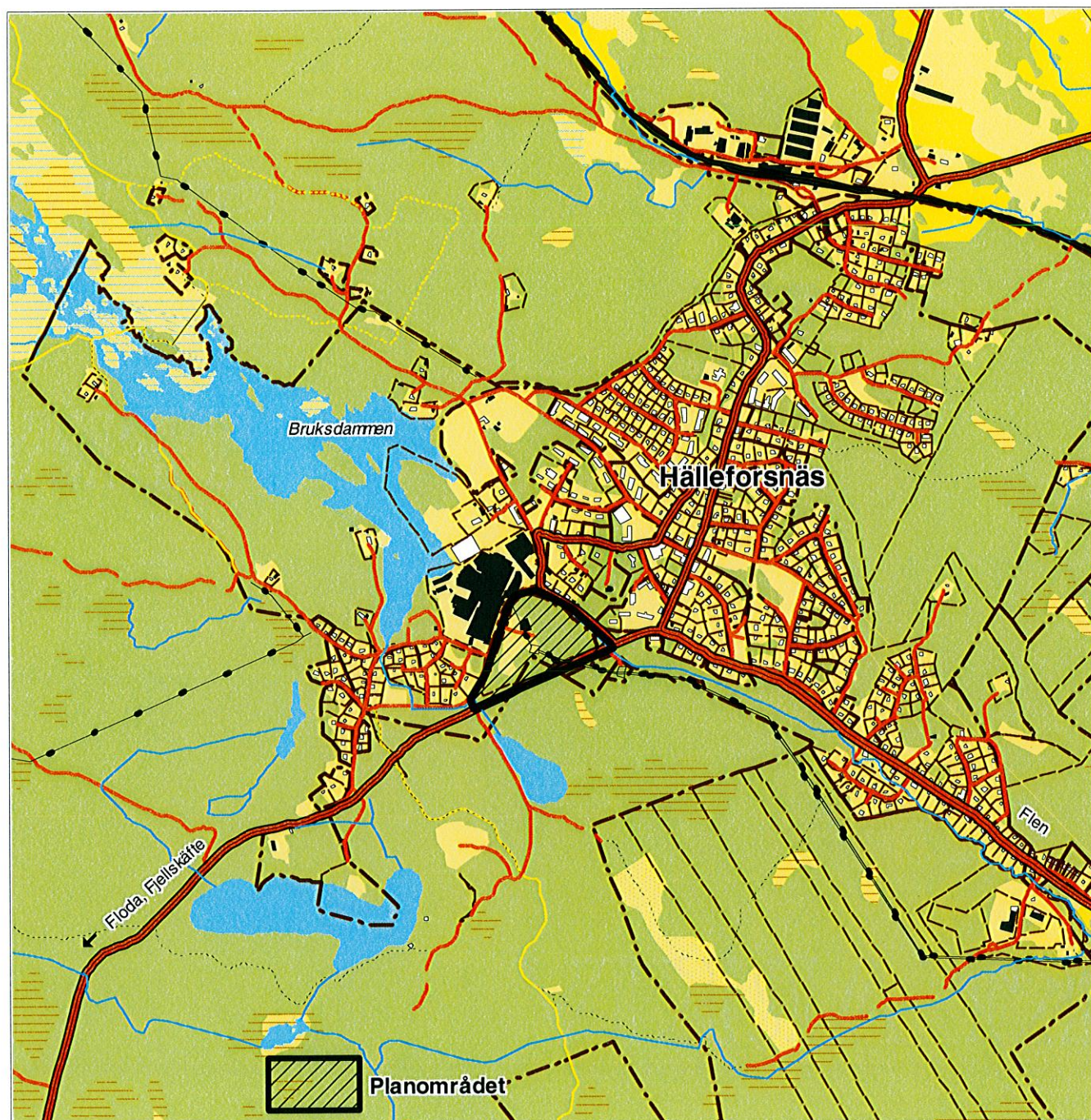

Detaljplan för
Hällefors Bruk 1:118 m m (Tjärtippen)
inom Hälleforsnäs, Flens kommun

Bygg- miljö- och räddningsförvaltningen 2006-06-13

Planområdets läge

PLANBESKRIVNING

Handlingar

Planförslaget består av plankarta i skala 1:1000 med bestämmelser. Till förslaget hör också denna planbeskrivning, genomförandebeskrivning samt fastighetsförteckning.

Syfte och huvuddrag

Verksamhet inom Bruksområdet i Hälleforsnäs har medfört att vissa områden har blivit förorenade av restprodukter. På den så kallade Tjärtippen har föroreningar som olja, tjära och tungmetaller från bruksområdet lagts ovanpå det avfall som fanns där sen tidigare. Ett omfattande saneringsarbete har pågått sedan maj 2004 och en täckning av Tjärtippen håller på att avslutas.

Planförslaget syftar till att reglera användningen av marken på ett sätt som tryggar området för framtiden.

Tjärtippen i december 2006. Området har just täckts med en tjock plastduk.

Tidigare ställningstaganden

För större delen av planområdet finns ingen gällande detaljplan. Innan saneringsarbetet påbörjades upphävdes den detaljplan som gällde för Tjärtippen och för närvarande saknas detaljplan för hela bruksområdet. Upphävandet av detaljplanen vann laga kraft 2003-06-18. För mindre delar av området gäller byggnadsplan fastställd 1962-07-04 och detaljplan som vann laga kraft 1988-09-15.

Bygg-, miljö- och räddningsnämnden beslutade 2005-12-06 att uppdra till plan- och byggkontoret att inleda detaljplanearbete för Bruksområdet och närliggande områden inom Hälleforsnäs. I beslutet står att ett planprogram för hela området ska upprättas. Eftersom det här planförslaget berör endast Tjärtippen och frågeställningarna är relativt begränsade, bedöms ett planprogram som överflödigt att ta fram i detta skede.

Befintliga förhållanden

Ägarförhållanden

Största delen av Tjärtippen och intilliggande skogsområde ligger på fastigheten Hällefors Bruk 1:118 där Stiftelsen Hälleforsnäs Bruksfastigheter är ägare. Tre mindre delar av området omfattas av fastigheterna Hällefors Bruk 1:1 som ägs av Stångmärket KB, Mellösa-Näs 1:156 som ägs av Egendomsnämnden i Strängnäs stift samt Flenmo 3:1 där Flens kommun är ägare.

Läge, natur, areal m m

Planområdet är beläget i västra delen av Hälleforsnäs intill Bruksbyggnaderna och bostadsområdet Anneberg. Den västliga delen av planområdet omfattas av Tjärtippen som efter saneringsarbetet fyllts upp med schaktmassor och restprodukter från bruksområdet. Området består nu av en kulle som är ca 5 meter högre än före saneringen och når som högst 68 meter över havet.

Den del av Bruksån som tidigare låg mellan Tjärtippen och Annebergsvägen har nu fått en annan sträckning och finns nu söder om länsväg 686.

Den östliga delen av planområdet består av blandskog i kuperad terräng där högsta punkten når en höjd av 76 meter över havet.

Planområdet omfattar även delar av Annebergsvägen, Bruksallén samt länsväg 686. Arealen på planområdet uppgår till drygt 8 ha.

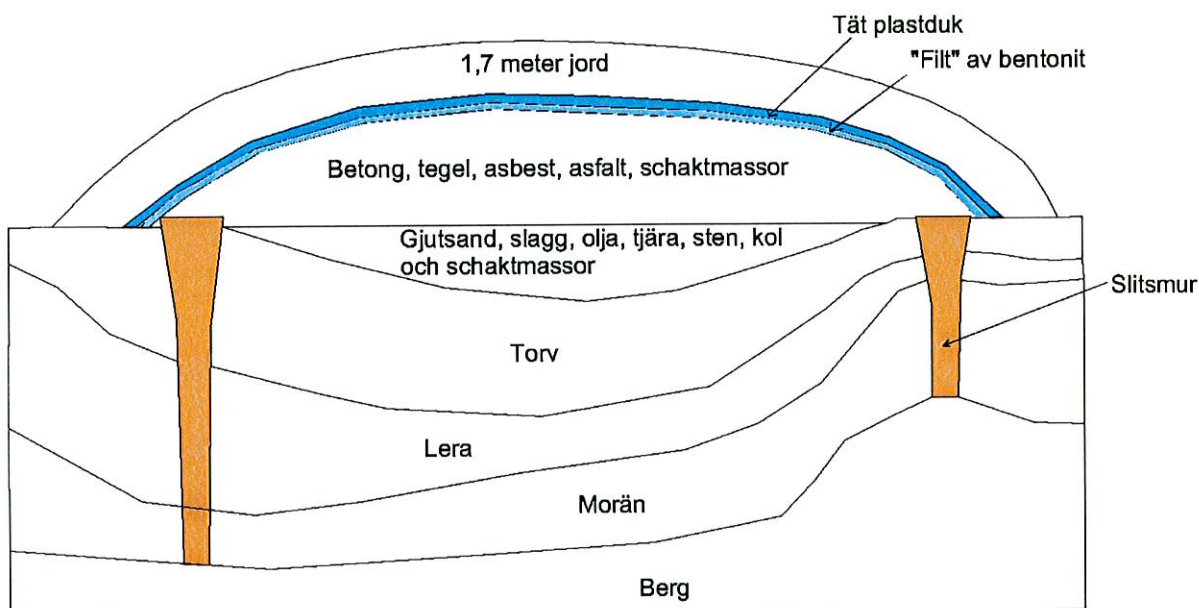

I förgrunden syns en del av Tjärtippen. Längre bort syns skogsområdet.

"Rena bruket"

"Rena bruket" heter det saneringsprojekt som genomförts på Bruksområdet. Projektet har finansierats av Naturvårdsverket via Länsstyrelsen och av Flens kommun.

På Tjärtippen har man samlat de rester av föroreningar som funnits på Bruksområdet och sedan gjort en täckning över alltsammans. Se bild.

Tjärtippen i genomskärning. Slitsmuren är den barriär som avgränsar föroreningarna på Tjärtippen från omgivningen. Den har byggts ner till berggrunden eller till täta jordlager. Som mest når den cirka fyra meter ned i marken.

PLANFÖRSLAG

Allmänna platser

Vägar

Länsväg 686 används av trafik mellan Hälleforsnäs och Granhed, Fjellskefte och vidare mot Katrineholm. Den del av planområdet som omfattas av länsväg 686 redovisas som "genomfart". Där Tjärtippen gränsar till länsvägen redovisas gränsen för vägområdet fem meter från slitsmuren. I övrigt har gränsen för vägområdet anpassats så att slänterna kommer inom vägområdet. Annebergsvägen och Bruksallén används endast av lokal trafik och redovisas därför som "lokalgata" i planförslaget.

Länsväg 686. Till vänster syns Bruksåns nya sträckning

Natur

Området mellan Bruksån och Bruksallén samt ett mindre område på östra sidan om Bruksallén föreslås till område för "natur". Samma gäller för en markkrensa söder om länsväg 686 intill den nya åfåran.

Bruksån intill Bruksallén.

Vattenområde

Den del av Bruksån som rinner utefter Bruksallén har kvar sitt ursprungliga läge. Ån redovisas i planförslaget som "vattenområde". Vid Bruksallén finns en bro över Bruksån som är i dåligt skick och föreslås rivas. För att gående lätt ska nå strövområdet från Bruksallén föreslås istället en ny gångbro cirka 100 meter sydost om den befintliga bron. Även Bruksåns nya sträckning utmed länsväg 686 har i planförslaget redovisats som "vattenområde".

Kvartersmark

Överväganden

Planområdet utgör ett område som ska vara tillgängligt för allmänheten som strövområde. Vanligtvis anges den här typen av område som allmän plats i detaljplan. Tjärtippen har dock en direkt anknytning till "Bruket" som är ett industriområde. Marken inom planområdet är idag till största delen privatägd, vilket också är avsikten att det kommer att vara framöver. Plan- och byggkontoret har utifrån dessa aspekter kommit fram till att området skall redovisas som kvartersmark.

Tjärtippen håller på att täckas med ett 1,7 meter tjockt jordlager. December 2005.

Industri, park (Tjärtippen)

För den del av området som omfattas av Tjärtippen finns farliga ämnen som täckts med ett 1,7 meter tjockt jordlager. Inga träd eller annan vegetation med djupgående rötter får planteras på området. Ej heller får någonting annat komma till som kan skada täckningen. Inga markarbeten som innebär att man borrar eller gräver i täckningens jordlager får göras. Om större fyllnader skall komma till i samband med områdets utformning måste det ske efter särskild prövning. Området kräver också kontinuerlig skötsel så att inte sly m m får fäste och därmed kan skada täckningen. För området föreslås kvartersmark med bestämmelsen "industripark" (J₂ park).

Staket ska finnas mellan Tjärtippen och Annebergsvägen. Staketet ska utformas med särskild hänsyn till den anknytning som området har till "Bruket". Det ska dessutom vara utformat så att det effektivt hindrar att mopeder, motorcyklar och andra fordon kommer in på området. Staketet ska sättas upp innan saneringsarbetet är helt avslutat. Även markens utformning ska göras på ett sätt som hindrar fordon att ta sig in på området. Mellan väg 686 och Tjärtippen ska finnas vägräcke.

Området ska vara tillgängligt för allmänheten som strövområde. Det skall utformas så att det blir estetiskt tilltalande och även locka till lek och andra spontana aktiviteter. Det får också användas för utställningar och liknande. I planförslaget anges inte exakt hur området ska utformas. Aktiviteter får dock inte förekomma som kan göra att täckningen skadas, ej heller aktiviteter som är störande för omgivande bostäder med hänsyn till säkerhet, hälsa och trevnad.

Industri, naturområde

För östra delen av planområdet som består av skog föreslås kvartersmark med bestämmelsen "industri, område för natur" (J₁ natur). På området får endast enklare byggnader förekomma såsom vindskydd m m. På samma sätt som Tjärtippen ska området vara tillgängligt för allmänheten som strövområde och för aktiviteter.

Teknisk anläggning

Inom planområdet intill Annebergsvägen finns en pumpstation som har anlagts i samband med saneringsarbetet. I förslaget redovisas den som "teknisk anläggning" och med en maximal byggnadshöjd på 3,0 meter. I norra delen av industriparken intill Annebergsvägen finns vatten- och avloppsledningar som säkerställs av så kallat u-område.

Behovsbedömning av betydande miljöpåverkan

I varje detaljplan ska man ta ställning till om planen innebär en betydande miljöpåverkan. Ett flertal utredningar för att bedöma miljösituationen på och kring Hälleforsnäs Bruk har utförts från 1998 fram till 2003. Platsen har betraktats som ett av de mest förorenade områdena i Sörmland. Utredningarna har visat att speciellt Tjärtippen är kraftigt förorenad av bland annat cirka 100 ton PAH:er (polycykliska aromatiska kolväten) I framtiden kunde det innebära klara hälsorisker om man inte satsat på ett omfattande saneringsarbete. Mot den bakgrunden hör självklart området vid Tjärtippen till de platser som utsatts för betydande miljöpåverkan.

Planförslaget har upprättats som en uppföljning av miljöprojektet "Rena Bruket". Miljöprojektet har sammanfattningsvis gått ut på att eliminera risken att farliga ämnen kommer ut i naturen. Planförslaget innebär att man reglerar användningen av marken på Tjärtippen och hindrar att området utsätts för belastning som kan skada den täckning som gjorts och därmed tryggar området från framtida hälsorisker. Plan- och byggkontoret bedömer i samråd med länsstyrelsen att planens genomförande inte har någon betydande miljöpåverkan.

Inverkan på miljön

Planförslaget bidrar till att hindra negativa konsekvenser på miljön både för det aktuella planområdet och för kringliggande områden. Bruksåns ändrade sträckning minimerar risken att farliga ämnen ska kunna nå ån och komma vidare till Mellösaån.

I planförslaget finns krav på att utformningen av Tjärtippen ska vara estetiskt tilltalande och kunna bli en attraktiv plats och ur kulturell synpunkt ge positiva miljöeffekter. Exakt hur området ska utformas tar inte planen ställning till. Verksamheten vid Bruksområdet har under lång tid haft stor betydelse för utvecklingen i Hälleforsnäs. Det är nu viktigt att området även framöver får stor betydelse för ortsbefolkningen och en tillgång i positiv riktning för ortens utveckling.

Avsikten är att området ska bli populärt som strövområde och att motionera på och därmed även tillföra positiva hälsoeffekter.

Administrativa bestämmelser

Genomförandetid

Genomförandetiden föreslås till 15 år från den dag beslutet att anta detaljplanen vinner laga kraft.

Britt-Marie Andersson
Planhandläggare

Christina Gortcheva
Stadsarkitekt

Beslutsdatum	Instans
ANTAGANDE: 2006-12-14	KF
LAGA KRAFT: 2007-01-11	